

Sygn. akt IV Pa 81/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Rybniku IV Wydział

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : Sędzia Iwona Nowak

Sędziowie: Sędzia Barbara Kuźdrzał-Kiermaszek

Sędzia Renata Stańczak /spr/

Protokolant: st. sekretarz sądowy Dagmara Mazurkiewicz

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2021r. w Rybniku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **E. F.**

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w J.

o rekompensatę z tytułu utraty prawa do deputatu węglowego

na skutek apelacji powódki E. F.

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu -Zdroju Wydziału IV Pracy

z dnia 09 listopada 2020r. sygn. akt IV P 22/20

oddala apelację

Sędzia: Przewodniczący-Sędzia: Sędzia:

Barbara Kuźdrzał- Kiermaszek Iwona Nowak Renata Stańczak

Sygn. akt IV Pa 81/20

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 03 lutego 2020r. powódka E. F. wniosła odwołanie od odmowy przyznania rekompensaty z tytułu prawa do bezpłatnego węgla w części dot. 5000,00 zł i zasądzenie na jej rzecz kwoty 5.000,00zł.

Pozwana – (...) S.A. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych.

Sąd Rejonowy w Jastrzębiu – Zdroju Wydział IV Pracy wyrokiem z dnia 9 listopada 2020r. sygn.akt IVP 22/20 oddalił powództwo i odstąpił od obciążania powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz strony pozwanej.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

Poza sporem w warunkach sprawy było, iż powódka była osobą uprawnioną do świadczenia rekompensacyjnego. Pozwana jako przyczynę wypłaty świadczenia rekompensacyjnego w kwocie 5000,00 zł wskazywała jedynie fakt, iż na dzień 31 grudnia 2014r. były dwie osoby uprawnione do przedmiotowej rekompensaty, a to w ocenie pozwanej czyni zasadnym wypłatę rekompensaty powódce jedynie w 1/2 części, tj. w kwocie 5000,00 zł.

Jak ustalił nadto Sąd I instancji, poza sporem było również, iż na dzień 31 grudnia 2014r. uprawnione z renty rodzinnej i deputatu węglowego po zmarłym R. F. były dwie osoby, tj. powódka i jej córka A. F..

Poza sporem było też, iż córka powódki A. F. nie złożyła wniosku o wypłatę świadczenia rekompensacyjnego w ustawowym terminie na podstawie ustawy z dnia 23 listopada 2018r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla oraz z tytułu zaprzestania pobierania bezpłatnego węgla przez osoby niebędące pracownikami przedsiębiorstwa górniczego.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy stwierdził, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powódka odwoływała się od decyzji wydanej na podstawie ustawy z dnia 23 listopada 2018r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla oraz z tytułu zaprzestania pobierania bezpłatnego węgla przez osoby niebędące pracownikami przedsiębiorstwa górniczego.

Przedmiotowa ustawa określa zasady i sposób realizacji świadczenia rekompensacyjnego z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla.

Sąd Rejonowy wskazał, że ustawa powyższa zawiera definicję osób uprawnionych i tak zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ppkt a myślnik trzeci osoba uprawniona to wdowa, wdowiec i sieroty mające ustalone prawo do renty rodzinnej po pracowniku zmarłym w czasie trwania stosunku pracy, emerycie lub renciście z przedsiębiorstwa górniczego, jeżeli utrata uprawnienia do bezpłatnego węgla nie została im zrekompensowana w jakikolwiek inny sposób. Posiadanie prawa do renty rodzinnej ustala się na dzień utraty prawa do bezpłatnego węgla lub zaprzestania jego pobierania w naturze lub ekwiwalencie pieniężnym.

Wysokość rekompensaty bezspornie wynosi 10000,00 zł, co wynika wprost z przepisu ustawy. W art. 3 ustawy jest zapis: rekompensata przysługuje osobie uprawnionej, zaś w art. 4 ust. 1 zapis: wysokość rekompensaty wynosi 10000,00 zł. Z przedmiotowych zapisów wynika, że co do zasady osobie uprawnionej przysługuje tytułem rekompensaty kwota 10000,00 zł.

Sąd Rejonowy wskazał nadto, iż zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w Rybniku IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 lipca 2020r., sygn. akt IV Pa 16/20, w przeciwieństwie do poprzedniej ustawy o rekompensacie z 12.10.2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017r., poz. 1971) obecna ustawa z dnia 23 listopada 2018r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 29) w art. 2 ust. 3 nakłada na przedsiębiorstwo wypłacające nową przesłankę weryfikacyjną, zgodnie z którą uprawnienie ustala się na dzień utraty prawa do bezpłatnego węgla lub zaprzestania jego pobierania w naturze lub ekwiwalencie pieniężnym.

Tym samym na dzień utraty prawa, tj. 31 grudnia 2014r. uprawnionym do deputatu i do renty rodzinnej były po R. F. dwie osoby: powódka i A. F..

W związku z powyższym pozwana wypłaciła powódce rekompensatę w wysokości 1/2 przysługującego po zmarłym deputatu węglowego. Zgodnie z art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 listopada 2018r. w przypadku dwóch uprawnionych osób do rekompensaty (w przedmiotowej sprawie żona i córka), pozwana prawidłowo na podstawie art. 3 w zw. z art. 4 ww.

ustawy wypłaciła jednej z nich, to jest powódce 1/2 należnej rekompensaty - kwotę 5000,00 zł. Kwota rekompensaty powinna być bowiem podzielona proporcjonalnie do liczby osób uprawnionych.

W tym stanie rzeczy, mając na uwadze wyżej przytoczone przepisy prawa, Sąd Rejonowy oddalił powództwo.

O kosztach postępowania Sąd I instancji orzekł na zasadzie art. 102 kodeksu postępowania cywilnego i odstąpił od obciążania powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu. Przepis ten pozwala w szczególnie uzasadnionych wypadkach na zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów lub nie obciążanie jej w ogóle kosztami. Zdaniem Sądu Rejonowego powódka nie tylko mogła, ale wręcz powinna żądać wyjaśnienia swoich żywotnych interesów w postępowaniu sądowym, choćby jej żądania okazały się w efekcie nieuzasadnione. Powódka mogła być subiektywnie przekonana o słuszności swych żądań. Sposób skorzystania z art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu rozpoznającego sprawę i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstąpienie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążania kosztami procesu strony przegrywającej spór.

Apelację od wyroku wniosła powódka zaskarżając wyrok w zakresie punktu 1.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie prawa materialnego poprzez błędną interpretację art.2 ust.3 ustawy z dnia 23 listopada 2018r. o świadczeniu rekompensacyjnym

z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla oraz z tytułu zaprzestania pobierania bezpłatnego węgla przez osoby niebędące pracownikami przedsiębiorstwa górniczego, polegające na uznaniu, że świadczenie jest dzielone przez liczbę osób uprawnionych bez względu na liczbę złożonych wniosków przez osoby uprawnione, podczas gdy nie wynika to z wyżej wymienionego przepisu, a ponadto świadczenie nie jest uzależnione od rzeczywistego pobierania bezpłatnego węgla lub proporcjonalne do uprawnienia związanego z pobieraniem bezpłatnego węgla

Mając powyższe na uwadze skarżąca wniosła o zmianę punktu 1 wyroku i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 5000,00 zł oraz zaległych odsetek od dnia wypłacenia poprzedniej kwoty 5000,00 zł do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powódka podniosła, że cytowany art.2 ust.3 w/w ustawy nie przewiduje wprost, aby osoba uprawniona w przypadku samodzielnego złożenia wniosku, w sytuacji gdy druga osoba nie złożyła wniosku o rekompensatę, nie miała prawa do całości rekompensaty. Zmarłemu przysługiwało bowiem całe prawo do bezpłatnego węgla. Gdyby ustawodawca chciał aby dzielono uprawnienia do rekompensaty na części bez względu ile osób złożyło wnioski, to taki zapis wprost znalazłby się w ustawie.

W odpowiedzi na apelację, pozwana wniosła o jej oddalenie.

W uzasadnieniu podniosła, że zgodnie z zapisami zawartymi w ZUZP uprawnienie do deputatu węglowego było przydzielane w wysokości 3 ton. W przypadku kilku osób uprawnionych, deputat był dzielony proporcjonalnie – nie przydzielano jego wielokrotności.

Sąd II instancji zważył, co następuje:

Apelacja powódki nie zasługuje na uwzględnienie, nie zawiera bowiem jakichkolwiek argumentów, które mogłyby skutecznie podważyć ustalenia i ocenę materiału dowodowego dokonaną przez Sąd I instancji.

Zaskarżone orzeczenie jest trafne i zyskuje pełną aprobatę Sądu Okręgowego.

Wskazać należy, że w myśl utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, jeżeli uzasadnienie orzeczenia pierwszoinstancyjnego sporządzonego zgodnie z wymaganiami art.328§2 k.p.c.(obecnie art.327¹ k.p.c.) spotyka się z pełną aprobatą sądu drugiej instancji to wystarczy, że da on temu wyraz w treści uzasadnienia swego orzeczenia,

bez powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych i wnioskowań prawniczych zawartych w motywach zaskarżonego orzeczenia (OSNP z 1998r., z.3, poz.104, OSNP z 1999r. z.24 , poz.776, OSNP z 2000r. z.4, poz.143).

Sąd Rejonowy przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, dokonał prawidłowych ustaleń stanu faktycznego i co najważniejsze oceny prawnej, a rozstrzygnięcie swoje również prawidłowo i wyczerpująco uzasadnił. Sąd Okręgowy w pełni podzielił ocenę materiału dowodowego dokonaną przez Sąd Rejonowy uznając, iż nie przekracza ona granic swobodnej oceny dowodów wyrażonej w art.233 k.p.c. i ostatecznie przyjął ją za własną.

Należy podkreślić za Sądem Rejonowym, że w przeciwieństwie do poprzedniej ustawy z 12.10.2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017r., poz. 1971), obecna ustawa z dn.23.11.2018r.(Dz.U. z 2019r. poz. 29) w art. 2 ust. 3 nakłada na przedsiębiorstwo wypłacające nową przesłankę weryfikacyjną, zgodnie z którą uprawnienie ustala się na dzień utraty prawa do bezpłatnego węgla lub zaprzestania jego pobierania w naturze lub w ekwiwalencie pieniężnym.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że na 31.12.2014r. uprawnionymi do deputatu i do renty rodzinnej po zmarłym R. F. były dwie osoby: żona E. F. i córka A. F.. Zgodnie z zasadami wydawania deputatu węglowego był on dzielony proporcjonalnie do liczby osób uprawnionych. W tym przypadku były dwie uprawnione osoby - każda z nich otrzymywała 1/2 przysługującego po zmarłym deputatu węglowego. Podobnie ma się rzecz jeśli chodzi o uprawnienia do rekompensaty. Skoro zgodnie z art. 2 ust. 3 w/w ustawy w niniejszej sprawie jest dwoje uprawnionych do rekompensaty, to pozwana prawidłowo na podstawie art. 3 w zw. z art. 4 tej ustawy wypłaciła powódce 1/2 należnej im obojgu rekompensaty, tj. kwotę 5000 zł.

Mając na uwadze powyższe, na zasadzie art.385 k.p.c. oddalono apelację jako bezzasadną.

Sędzia: Przewodniczący-Sędzia: Sędzia:

Barbara Kuźdrzał-Kiermaszek Iwona Nowak Renata Stańczak